

ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

В Україні активно триває процес децентралізації – створюються нові територіальні громади, що самотужки вирішуватимуть свої нагальні завдання – ремонт шкіл, доріг, лікарень, благоустрій населених пунктів. Метою реформування є покращення локальної медицини, комунального господарства, зростання рівня соціального захисту населення, а також – удосконалення податкової системи України.

Насамперед визначимо, що децентралізація – передання частини функцій державного управління центральних органів виконавчої влади місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, розширення повноважень нижчих органів за рахунок вищих за рівнем [1].

На даний момент Україна знаходиться на початковому етапі бюджетної децентралізації, що передбачає розширення прав та повноважень місцевих органів влади та надання їм значної бюджетної самостійності, а також розширює джерела самостійного наповнення місцевих бюджетів переважно за рахунок податкової децентралізації. Так, у результаті реформування у бюджеті громад, що об'єдналися, залишається 60% податку на доходи фізичних осіб (25% для громад, що залишаються не об'єднаними). Також до місцевих бюджетів передані надходження від рентної плати за видобуток корисних копалин місцевого значення, користування лісовими та водними ресурсами [2].

Ще одним позитивним моментом, на наш погляд, є право громади самостійно в межах чинного законодавства, визначати розміри плати за землю. Також, джерела наповнення місцевих бюджетів розширено акцизним податком з реалізації роздрібною торгівлю підакцизних товарів, стягнення податку на нерухомість та податку на автомобілі з великим об'ємом двигуна.

Вище вказана реформа принесла багато позитивних змін: це і збільшення коштів у місцевих бюджетах, якими громади можуть самостійно розпоряджатися, і виведення із «тіні» доходів окремих фізичних осіб-підприємців, які можуть самі бачити куди витрачаються їхні податки. З іншого боку, впровадження реформ завжди супроводжується перешкодами, які долаються в процесі наполегливої роботи. А тому для нормального функціонування об'єднання громад потрібно створити рівневий контроль за дотриманням норм та законів, найбільш раціонально визначити центр територіальних об'єднань, а також створювати управлінську ланку, до складу якої б входили жителі кожної з громад.

Література:

1. Державне управління та державна служба: словн. -довід. / уклад. О. Ю. Оболенський. – К.: КНЕУ, 2005. – 111 с.

2. Нараєвська І., Полякова Т. Децентралізація влади та податкова реформа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.brightactions.com.ua/single_post/2016/02/04/Децентралізація-влади-та-податкова-реформа.

Романець Іванна

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Амбрик Л. П.

ПРЕФЕРЕНЦІЙНЕ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Розвинутий малий та середній бізнес – ознака прогресивної економіки. Саме така думка сформувалась у провідних країнах світу. Тому більшість політичних та економічних програм за кордоном ґрунтуються на принципі «Think first small». Специфіка оподаткування малого та середнього бізнесу зумовлює його роль в економіці: розвиток здорової конкуренції, вирішення проблеми зайнятості населення, сприяння економічному зростанню, надання гнучкості економічній системі відповідно до реалій сьогодення.

Проблема преференційного оподаткування малого бізнесу у зарубіжних країнах є надзвичайно актуальною. Вона висвітлена у наукових працях А. Алексєєва, І. Білої, Ю. Іванова, В. Кішака, А. Соколовської, В. Тропіної та інших. Проте, не зважаючи на широкий спектр досліджень, недостатньо уваги приділено перспективам імплементації провідного світового досвіду стимулювання розвитку малого бізнесу в Україні.

Система податкового стимулювання розвитку малих підприємств у ЄС не передбачає застосування аналогів вітчизняної спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, натомість поширені інші форми державної підтримки, які функціонують у межах загальної системи оподаткування. Однією з найбільш поширених податкових преференцій для суб'єктів малого підприємництва є прогресивне оподаткування прибутку підприємств (див. табл. 1).

Крім зниженої ставки податку на прибуток суб'єктам малого підприємництва у багатьох країнах надаються інвестиційні податкові пільги – право на прискорену амортизацію, податкові кредити, інвестиційні податкові знижки. Так, у Фінляндії використання прискореної амортизації взагалі обмежене колом малих і середніх підприємств, які освоюють нову продукцію чи працюють у сфері туризму в районах, що розвиваються. У Великобританії для малих підприємств передбачається прискорене списання витрат на придбання обладнання і машин. Крім того, у Великобританії суб'єкти малого та середнього бізнесу можуть застосовувати підвищене вирахування з оподаткованого прибутку (податкову знижку) в розмірі 175% витрат на окремі види НДДКР (для великих підприємств таке вирахування становить 130%). Інвестиційні податкові знижки для підприємств малого і середнього